

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Annotationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

- post habitos in Diocesi similes conuentus.
6. Laudabiles essent, si conuocarentur alta die vna simul omnes Regularium superiores coram Episcopo, & si suppeditarent in genere peccata populorum, & opportuna remedia; quod prodesset quam maximè pro reservatione casuum vtiliore.
7. Ex his, & ex Visitatione proxima Ciuitatis, & Diocesis, opera prædictorum consultorum, haurienda est materia Decretorum Synodi, quæ debet esse de ijs, in quibus vt plurimum peccatur: sed his paulo post agemus.

DE ORDINE HABENDI
prædictas Congregationes. Cap. V.

1. Statuta hora, & per nuncios, seu schedulas vocatis vocandis, in aula, seu cubiculo capaci Palatii Episcopalis, ante omnia Episcopus stans, alijs quoque stantibus, recitabit de libro Pontificali, seu de Tabella parata Orationem, Adsumus, &c. seu præces initio Congregationis dici solitas: Veni Sancte Spiritus, &c.
2. Sedentibus omnibus, legitur à Secretario Episcopi Catalogus eorum, qui debent interesse, vt notentur in libro hoc modo: Die... mensis... coram Reuerendissimo D. N. Episcopo, & M. R. R. N. N. N. N. N. N.
3. Sedebunt autem ordinem congruo, iudicio Episcopi, pro iure dignitatum, titulorum, & ceteris partibus, iure promotionis antiquioris. Regulares post presbyteros sæculares. Inter sæculares autem è prædictis consultoribus primus locus Vicario Generali dandus erit; secundus illis, qui in cathedrali dignitatem habent; tertius Præposito collegiæ insignis, qui præcedere debet Canonicum cathedralis Ecclesiæ extra collegium suum præcedentem, quod bene probat Cassanæus in Catal. glor. mundi 4. par. consid. 38. nisi aliud obster. quartus locus Canonico collegiæ insignis, quintus Paroch. sextus alijs, nisi fortè quis sit Protomocarius, seu Doctor, cui in huiusmodi conuentibus cedunt aliqui ex prædictis. quia in re valet maxime consuetudo locorum, Cassanæus in 4. parte citata.
4. Exposita causa conuocationis ab Episcopo, interrogantur singuli de re proposita, ordine maioritatis, incipiendo à maioribus, qui facta debita Episcopo reuerentia, respondent breuiter, & prout res postulat, ad interrogatam tempus conuertatur.
5. Notabit Secretarius, quæ notata sunt digna, Episcopi arbitrio.

6. Sed in Congregationibus Parochorum, Vicariorum Foraneorum, & Regularium, consultores prædicti Synodales sedebunt hinc inde à latere Episcopi. alij verò interrogati surgent, & facta reuerentia Episcopo debita, & consueta (cum genuflexione, exceptis canonicis) stantes dicant sententiam suam; quos tamen fere statim iubebit Episcopus sedere, & caput tegere.
7. Actis de more gratis ab Episcopo per consultas preces in fine congregationis dici solitas, dimittitur congregatio.

DE CONFICIENDIS DECRETIS
Cap. VI.

1. Distribui possunt diuersi tituli materiarum Synodali prædictos inter consultores: vt quisque suggerat, quod in Domino expedire iudicauerit.
2. Caveatur à multitudine Decretorum.
3. Ea sint de rebus, quæ ad plures attinent, non ad vnum, aut alterum tantum.
4. Aliquando sufficit ea in memoriam cleri reuocare, quæ in Conc. Trident. aut Provinciali, cui subest clerus, aut aliàs à prædecessore Diocesano sancita sunt. si hæc Decreta non sufficiunt. fiat tandem Decretum nouum. Plena sunt Decretis optimis in quacunque re Acta Mediol. Ecclesiæ quibus, & alijs Manuali Episcoporum per Aphorismos distributum dabimus in lucem, volumine breui.
5. Si abrogandum est aliquod Decretum prædecessorum Episcoporum, fiat cum expressione causæ, ob eorum reuerentiam.

ANNOTATIONES.

§. 2.

1. **N**unquam decernatur contra ius Pontificum, neque Provincialis concilij Decreta.
2. De quibus autem possit Episcopus statuere, & quaratione, non est huius loci disputare. fuisse Massobrius de Synodo cap. 4. à dubio 41. vsque ad 98. Breuiter dico: sit lex honesta, iusta, possibilis secundum naturam, consuetudinem patriæ loco, & tempore conueniens, necessaria, & vtile ex Massob. dub. 52. ubi fusus ille.
6. Peritiori denique in hoc genere cura demandentur, vt Decreta ordiue congruo, & Ecclesiastico stylo latino describantur, in Synodo legenda.
7. Non enim placeat ea desatibi materno sermone,

monē, in gratiam (aiunt) foranei Cleri: illud enim incommodum vitari poterit, quod in clero timetur ignorantiæ; si ad singula Decreta, vel certè ad potiora subsistat. Lector, & Episcopus addat verba materna in commendationem Decret. quod præstare solitus fuit Neapolio Comitulus Perusæ Episcopus; quem sequutus est Illustris. D. meus Cardin. Boncompagnus in prima Synodo Neapolitana; paternè, & maternè loquens cum suo Clero non sine multo fructu.

8 Conuocandum tandem erit coram Episcopo Capitulum cathedralis Ecclesiæ, vt de Canonicoiū consilio stabiliantur, non autem de consensu.

ANNOTATIONES.

§. 3.

1 **C**onsilium Canonicorum est requirendum, alioquin Decreta non valerent. arg. cap. quanto de his qua si. à pral. nisi forte Episcopus præscripsisset, ex Ancharan. in repet. cap. 1. de constit. contra Hostien. de his, qua si. à pralato, qui putat contrariam consuetudinem irrationabilem.

2 **P**iaficus in Praxis Episcop. part. 2. cap. 2. num. 6. recenset casus sex in iure expressos, in quibus requiritur consensus Capituli. Et primo quando vertitur interesse ipsius Capituli. Secundo, quando diminueretur auctoritas Ecclesiæ. Tertio, quando agatur de alienatione rerum Ecclesiæ. Quarto, quando de obligatione Ecclesiæ. Quinto, quando de præiudicio quoad subiectionem, vel limitationē consensus Capituli. Sexto, quando de ventilatione casuum criminalium. Et ibi citatur rextus.

3 **P**ro casuum reservatione in Synodo facienda, (quod valet, vt non expirent per mortem Episcopi) Sacra congregatio Card. super negotia Episcoporum admonuit Episcopos die 26. Nouembris 1602. vt atrociorum tantum, & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruent: neque superflue illos casus, qui Sedi Apostolica sunt reseruati. Paucissimos item reseruent eadem Congregatio apud Quaratam Verbo, Casus reseruati. Vide eundem ibi, vbi explicat optime, quando expirēt.

DE PRÆPARANDIS PRO ACTIONE Synodali. Cap. VII.

1 **A**gendum est deinde cum prædictis Cōsultoribus, vocatis etiam Magistris ceremoniarum, & Sacrista cathedralis Ecclesiæ, de necessarijs ad Actionem Synodalem. Hæc autem, Hospitia pro Clero cum ele-

Barth. Gauant.

ctione Præfecti, & coadiutorium.

2 Apparatus Ecclesiæ, & loci sessionalis.

3 Distributio sessionum.

4 Numerus Tabellarum.

5 Catalogus Cleri vocandi ritè ordinatus.

6 Habitus Cleri qualis, & ordo sedendi.

7 Processiones, prima, & vltima.

8 Horæ canonica, & Missæ Synodales.

9 Musicus cantus.

10 Quæ paulo ante diem Synodi ad excitandos populos agenda sunt.

11 Officiales Synodi, hoc est, Actionis ipsius Synodalis.

12 Delectus Examinatorum, Iudicum, Testium, Punctatorum, & Officialium Cleri, in synodo approbandorum.

13 De singulis dicamus breuiter, vt quisque sciat officium suum, & sciat Episcopus aptiores deligere.

DE HOSPITIIS, ET EORVM Præfectis. Cap. VIII.

1 **H**ospitia deligenda sunt in ciuitate, & caupones ijs eligendi sunt, qui pietate alijs præstant; quibus iniungendum erit, vt prophanas imagines tollant de cubiculis, frugalem mentam suppeditent ijs, qui ad alios non diuertunt ciues.

2 **P**ræfectus autem deputandus erit cum aliquibus comministris, vt in ea re inuigilent. aedes inuisant; & ad quos recurrere queat ij, qui de Clero eorum opera egent ad hospitium sibi parandum.

3 **L**audandum est Neapolio Comitulus Episcopus Perusæ, qui mensam communem in suo Palatio, durante Synodo, pauperibus de Clero suppeditabat, & aliquos item lectos parari curabat pro iisdem; tum Ferdinandus Millinus Imola Episcopus, qui ad mensam suam vocabat per triduum mane Vicarios foraneos, & in aula maiori alias mensas steteri iubebat Clericis egerioribus.

DE APPARATU CATHEDRALIS Ecclesiæ. Cap. IX.

1 **O**rnabitur Ecclesia festiuo, & solemniter, vt in capitulo de ornatu Ecclesiæ plenè dictum est, ait Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 31. vsque ad valuas inclusiuè.

2 **S**edilia in ea disponentur, inquit idem Cærem. vt Dignitates, & Canonici Ecclesiæ cathedralis hinc inde à lateribus Episcopi; vel ante Episcopum semicirculum faciant illud tamen prius placet magis, & est commodius ad functiones Synodales.

R ; In